

**NIENATURALNIE WYDŁUŻONE
I MONUMENTALNE POSTACIE.
MALARSTWO EL GRECA**

**TADEUSZ
BANOWSKI**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii sztuki dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Katarzyna Jasińska
Recenzja merytoryczna – Katarzyna Porczak
prof. Radosław Cezary Gwizdon
Urszula Borowska
Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji:

Nienaturalnie wydłużone i monumentalne postacie. Malarstwo El Greca

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji:

Klasy I–IV (w zależności od organizacji szkoły)/45 minut

Cele

Uczeń:

- wymienia etapy twórczości artysty;
- rozpoznaje dzieła El Greca na podstawie cech warsztatowych i formalnych;
- określa obecność tradycji bizantyjskich w obrazach malarza;
- wskazuje mecenat artystyczny;
- określa w dziele sztuki temat i jego źródło ikonograficzne.

Metody/Techniki/Formy pracy:

- linia czasu;
- praca z tekstem źródłowym;
- dyskusja;
- grupy eksperckie;
- analiza.

Środki dydaktyczne:

- materiały ilustracyjne dostępne w Internecie;
- materiał tekstowy;
- komputer, rzutnik/tablica interaktywna;
- dostęp do Internetu.

Opis przebiegu lekcji

Część wstępna:

1. Uczniowie wyszukują podstawowych informacji o okresach życia artysty. Nauczyciel może także przygotować kserokopie wybranych dowolnych pozycji bibliograficznych, np. H. Honour, J. Fleming, *Historia sztuki świata*, Arkady, Warszawa 2006.
2. Uczniowie sporządzają linię czasu, na której zaznaczają poszczególne okresy. Nauczyciel dopowiada o sytuacji Hiszpanii w II poł. XVI w.

Część właściwa:

1. Podział na grupy, które odpowiadają kolejnym etapom twórczości; uczniowie są badaczami i próbują odnaleźć związki malarstwa artysty z miejscami, z którymi był związany:
  - Grupa I – korzenie bizantyjskie w okresie kretańskim – obraz „Zaśnięcie Marii”;

Grupa II – okres wenecki i wpływ kolorystów weneckich – obraz „Chrystus uzdrawiający ślepeca”;

Grupa III – okres rzymski i spotkanie się z dziełami Michała Anioła – obraz „Pietà”;

Grupa IV – okres hiszpański – indywidualizm twórczy – obrazy do kościoła klasztornego Santo Domingo el Antiguo: „Trójca Święta”, „Obnażenie z szat” (ostatnie dzieła zaleca się przekazać grupie uczniów uzdolnionych).

2. Omówienie okresów połączone z elementami analizy i wskazaniem wpływów i inspiracji.

3. Nauczyciel wyświetla dzieła pochodzące z okresu, gdy malarz był u szczytu sławy: „Pogrzeb hrabiego Ogaza”, „Widok Toledo” – dyskusja nad stylem artysty.

Część podsumowująca:

Przypomnienie okresów i przemian w twórczości artysty. Ćwiczenia w przyporządkowaniu dzieł do okresów.

Zadanie domowe:

Dokonaj szczegółowej analizy formalnej obrazu „Widok Toledo”.

Komentarz metodyczny

Lekcja została oparta o zastosowanie metod aktywizujących, angażujących uczniów do pracy w grupie, do korzystania z zasobów internetowych oraz tradycyjnych źródeł informacji. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy: zapewnić właściwe oświetlenie sali lekcyjnej i miejsca pracy; wykorzystać mocne strony ucznia, budować atmosferę pracy sprzyjającą rozbudzaniu pozytywnych emocji i rozwijania doświadczeń; dostosować materiały i narzędzia do warunków oraz możliwości ucznia, np. w materiałach tekstowych powiększyć czcionkę; dostosować wymagania edukacyjne, stopień trudności zadań do możliwości ucznia, np. wydłużyć czas pracy, umożliwić zapoznanie się z materiałem źródłowym w domu, udzielając wskazówek do pracy, zorganizować pomoc koleżeńską; stosować ocenianie kształtujące i wspierające ucznia, połączone z samooceną i oceną koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy, w jaki sposób może uzupełnić braki oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności; umożliwić także rozwój uczniowi zdolnemu, angażując w dodatkowe czynności, opracowanie pomocy dydaktycznych, np. mapy z miejscami pobytu i dziełami El Greca. Podczas lekcji rozwijane są kompetencje kluczowe, mające znaczenie na rynku pracy, szczególnie w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej oraz w zakresie

rozumienia i tworzenia informacji (twórczość El Greca), osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się (dyskusja w grupach eksperckich); w zakresie przedsiębiorczości (komunikowanie się); zdolności matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii (analiza formalna obrazu).